

Έθιμα του Πάσχα στην Πάτμο

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Φωτο:patmosaktis.gr

Το νησί όπου ο Ιωάννης έγραψε την Αποκάλυψη, η Πάτμος παραμένει mégας πόλος έλξης, έχοντας το προνόμιο της αδιάκοπης και πιστής διαδοχής όλων των παραδόσεων, χάρη της ύπαρξης της Μονής του Ιωάννου του θεολόγου.

Την Κυριακή των Βαίων δημιουργήματα από βάγια, είναι τοποθετημένα κατά την παλιά «τάξη» στους κεντρικούς πολυελαίους και στην απόληξη των καντηλιών. Τα μεγάλα, σε σχήμα ψαριού, βάγια, στολίζουν την Ωραία Πύλη.

Μ' ένα "ψάρι" φτιαγμένο με περισσή απ' τ' άλλα τέχνη, εξέρχεται της Ωραίας Πύλης ο εφημέριος. Το έχει περάσει συμβολικά, στον αριστερό ώμο του και στη θέση του επιγονατίου, έχει βάλει έναν σταυρό βαγιοπλεγμένο.

Δεξιά και αριστερά της Ωραίας Πύλης, βρίσκονται οι μεγάλες «αρχοντοπανιέρες», γεμάτες σταυρούς βαγινούς και κλαδιά ελιάς. Μόλις τελειώσει η ανάγνωση του Ορθρινού Ευαγγελίου, όλοι θα πάρουν από ένα βαγινό σταυρό και ένα κλαδί ελιάς, που δένουν στην άκρη και έτσι τ' αφήνουν για όλη τη χρονιά. Θα φυλαχτούν πίσω από τις πόρτες. Ψάρι και συνήθως κολιός, βρίσκεται αυτή τη μέρα στο τραπέζι, με λάδι και κρασί.

Για την ψαροφαγία λέγεται και στην Πάτμο το γνωστό τετράστιχο:

Τω Βαγιώ, Βαγιώ, Βαγιώ,

τρώνε ψάρι και κολιό, και
την άλλη Κυριακή,
τρων το κόκκινο αυγό.

Τη Μεγάλη Τετάρτη τελείται η τελευταία προηγιασμένη λειτουργία. Λίγο πριν το μεσημέρι, ο κάθε Πατινιώτης με την οικογένειά του θα τρέξει στην ενορία του. Πάνε να προλάβουν το «μέρωμα», δηλαδή το Μυστήριο του αγίου Ευχελαίου που ψάλλεται κατά την «Τάξη» από 7 ιερείς. Το στάρι του ευχελαίου πάντα οι παλιές Πατινιές το ρίχνανε στα ντουλάπια για να αποτρέψουν την είσοδο των ενοχλητικών ερπετών. Οι γεωργοί θα τον αναμίξουν με το στάρι της σποράς. Επίσης κατά την μαρτυρία της Ουρανία Σημαντήρη θα φυλαχτεί «στους κουμπαράδους, στα συρτάρια του μπεζαχτά, του μπουρού(έπιπλο κυρίως για τα ρούχα, με πολλά μεγάλα συρτάρια) και στις γωνίες του σπιτιού γιατί είναι καλορίζικο»

Την Μεγάλη Πέμπτη, γίνεται αναπαράσταση του “Μυστικού Δείπνου” και του “Νιπτήρα”. Αναπαράσταση του Νιπτήρα που τέλεσε ο Ιησούς στους μαθητές Του μετά το Μυστικό Δείπνο. Πραγματοποιείται κάθε Μεγάλη Πέμπτη μεσημέρι, στη πλατεία Ξάνθου, μπροστά στο Δημαρχείο όπου έχει στηθεί από νωρίς το σκηνικό. Τους ρόλους των 12 Αποστόλων υποδύονται μοναχοί ή κληρικοί και το ρόλο του Χριστού ο ηγούμενος της Μονής Θεολόγου, ενώ το ρόλο του Ευαγγελιστή ένας κληρικός. Η αναπαράσταση γίνεται μέσα σε αυστηρά μοναστηριακό κλίμα με τον Απόστο Πέτρο και τον Ιούδα ως «πρωταγωνιστές» μέχρι την ώρα που ο ηγούμενος θα ραντίσει συμβολικά τα πόδια των μοναχών με νερό. Η πομπή ξεκινάει και επιστρέφει στο Μοναστήρι.

Το Μεγάλο Σάββατο το βράδυ πριν από την Ανάσταση, το Ευαγγέλιο διαβάζεται σε ηρωικό εξάμετρο με κώντιο και την Κυριακή του Πάσχα στις 3 το απόγευμα, στο Μοναστήρι της Πάτμου γίνεται η 2η Ανάσταση κατά την οποία το Αναστάσιμο Ευαγγέλιο διαβάζεται σε επτά γλώσσες και από τον ηγούμενο μοιράζονται κόκκινα αυγά στους πιστούς.

Οι εκδηλώσεις τελειώνουν την Τρίτη του Πάσχα με την περιφορά εικόνων του Μοναστηριού.

Φωτο:patmosaktis.gr

Φωτο:patmosaktis.gr

Φωτο:patmosaktis.gr

Πηγή: paidika.gr